

Konserwacja dzieł sztuki
Sandra Benedyk-Dyl
konserwator malarstwa i rzeźby polichromowanej
dyplom nr 1400/123768/2009 UMK Toruń
ul. Marii Spanily14A
38-500 Bykowce

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
z/s w Przemyślu - DELEGATURA w Krośnie
załącznik do pisma - postanowienia - decyzji
znak: K-IRN. 5144. 14. 2024. JK
data: 21.02.2024 podpis: [podpis]
Bykowce, 14.02.2024 r.

Parafia Rzymskokatolicka
p.w. ŚŚ. Kosmy i Damiana w Wujkiem
Wujskie 57
38-500 Sanok
Ks. Proboszcz Piotr Babiarcz

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH I RESTAURATORSKICH
OŁTARZA BOCZNEGO ŚŚ KOSMY I DAMIANA
Z KOŚCIOŁA P.W. ŚŚ KOSMY I DAMIANA W WUJSKIEM

Opracowała:

Sandra Benedyk-Dyl

Sandra Benedyk-Dyl

KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI
mgr Sandra Benedyk-Dyl
tel. 501 553 171
NIP 6871616121 REGON 180591501
s.benedyk@interia.pl

I. Identyfikacja zabytku

RODZAJ Ołtarz przyścienny drewniany, polichromowany, złożony/srebrzony

TEMAT Ołtarz boczny wykonany w stylu barokowo-rokokowym, trzykondygnacyjny, jednoosiowy. Podstawa skrzyniowa w formie prostopadłościanu, konstrukcji ramowo-płycinowej ujęta po bokach kolumnkami. Predella podzielona pilastrami, ozdobionymi niewielkimi ramkami tworzącymi płyciny. Retabulum w centrum z obrazem śś Kosmy i Damiana w złożonej ramie zwieńczonej łukiem. Po bokach zdwojone pilastry, a przed nimi wysunięta para kolumnek kompozytowych. Powyżej gierowane belkowanie, mocno przełamane nad kolumnkami i wysunięte do przodu. Zwieńczenie nastawy węższe w centralnym polu obraz z wizerunkiem św. Onufrego. Po bokach detale grzebieniowe i woluty, a także po zewnętrznej stronie wazony srebrne. Górą nad obrazem widnieją baldachim z lambrekinami oraz muszla z detalami rocaillowymi.

TECHNIKA ORYGINAŁU Struktura z drewna iglastego, pokryta przypuszczalnie polichromią w technice temperowej na zaprawie kredowo-klejowej w kolorze czerwieni (widoczna w ubytkach warstw wtórnych). Detale snycerskie wykonane w drewnie lipowym, przypuszczalnie pierwotnie złożone/srebrzone na zaprawie kredowo-klejowej. Obrazy nastawy malowane olejno na płótnie naciągniętym na drewniane sztywne podłoże.

TECHNIKA WARSTW WTÓRNYCH Struktura wtórnie pokryta zaprawą gipsową i przemalowana na zieloną marmoryzację w technice olejnej. Wystrój snycerski wtórnie przemalowany srebrną i złotą farbą uprzednio pokryty zaprawą gipsową. Obrazy przemalowane po formie oraz pokryte barwionym werniksem.

DATOWANIE około 1804

AUTOR nieznany

SYGNATURA/ INSKRYPCJE brak

NUMER REJESTRU ZABYTEKÓW B-327

WYMIARY wys. 4,50 m x szer. 1,90 m x głęb. 1,20 m

LOKALIZACJA Wujskie 57, 38-500 Sanok, kościół parafialny p.w. ŚŚ Kosmy i Damiana w Wujkiem, ołtarz boczny usytuowany z prawej strony korpusu nawowego.

WŁAŚCICIEL/UŻYTKOWNIK Parafia Rzymskokatolicka p.w. ŚŚ Kosmy i Damiana w Wujkiem

II. Opis

Kościół parafialny p.w. ŚŚ. Kosmy i Damiana w Wujkiem powstał w 1804 roku w stylu barokowo – rokokowym, murowany z kamienia i cegły, orientowany, z prezbiterium zamkniętym od wschodu ścianą prostą. Dach dwuspadowy z sygnaturką. Na osi kościoła zbudowano w tym samym czasie wolnostojącą dzwonnice. Wnętrze jednonawowe z przedsionkiem pod chórem, prezbiterium i zakrystią. Sklepienie krzyżowe z gurtami, oddzielającymi każde przęsło. Prezbiterium sklepione również krzyżowo. Świątynia powstała dla służby dworskiej i robotników manufaktury tkackiej. W 1839 roku po spaleniu się manufaktury robotnicy wyjechali, a kościół został przekazany na cerkiew dla miejscowych

grekokatolików. W 1946 roku podczas Akcji „Wisła” grekokatolicy zostali wysiedleni, a wieś zasiedlono ludnością z okolic Krakowa i Nowego Sącza. W 1947 roku kościół został odzyskany przez katolików obrządku rzymskiego, dekretem bpa Franciszka Bardy została erygowana parafia i użytkowana jest do dziś.

W 1976 roku wyposażenie wnętrza zostało poddane renowacji.

Wyposażenie wnętrza o charakterze prowincjonalnym i stylistyce barokowo-rokokowej stanowi ważny przykład lokalnego warsztatu budowlanego i snycerskiego. Ołtarz boczny wykonany w stylu barokowo-rokokowym, trzykondygnacyjny, jednoosiowy. Podstawa skrzyniowa w formie prostopadłościanu, konstrukcji ramowo-płycinowej ujęta po bokach kolumnkami. Predella podzielona pilastrami, ozdobionymi niewielkimi ramkami tworzącymi płyciny. Retabulum w centrum z obrazem ŚŚ Kosmy i Damiana w złoczonej ramie zwieńczonej łukiem. Dwóch świętych ukazanych w całych postaciach, ubranych w orientalne stroje trzymają w rękach naczynia na oleje oraz księgi. Powyżej nad nimi, na tle ciemnego nieba widnieje Oko Opatrzności Bożej. Boki retabulum tworzą zdwojone pilastry, a przed nimi znajduje się wysunięta para kolumniek kompozytowych. Powyżej górowane belkowanie, mocno przełamane nad kolumnkami i wysunięte do przodu. Zwieńczenie nastawy węższe w centralnym polu obraz z wizerunkiem Św. Onufrego również w złoczonej ramie. Nagi pustelnik z długą siwą brodą i włosami klęczy przed aniołem, który podaje mu komunię. W tle widać krajobraz, a u stóp świętego leżą na ziemi atrybuty; korona, berło, księga i krucyfik. Po bokach struktury nastawy widnieją detale grzebieniowe i woluty, a także po zewnętrznej stronie wazy srebrne. Górą nad obrazem widnieje baldachim z lambrekinami oraz muszla z detalami rocaillowymi.

III. Stan zachowania

Stan zachowania ołtarza bocznego ocenia się jako dostateczny i zły. Struktura ołtarza jest zaatakowana przez owady zerujące w drewnie, żerowiska są aktywne, wysypuje się mączka drzewna z otworów wylotowych po owadach. Zaobserwowano licznie występujące w partii bielu poszczególnych elementów struktury żerowiska owadów. Najbardziej zdegradowane działaniem owadów są elementy wystroju snycerskiego, wykonane z miękkiego drewna (przypuszczalnie lipowego), bardzo podatnego na atak makrobiologiczny. Zjawisko to występuje we wszystkich elementach wystroju. Połączenia stolarskie uległy degradacji, widoczne są pęknięcia, szczeliny pomiędzy poszczególnymi elementami struktury. Widoczne są także uszkodzenia mechaniczne oraz liczne ubytki elementów snycerskich, ubytki polichromii, politur, spowodowane codzienną eksploatacją, jak również pracą drewna na skutek chłonięcia i oddawania pary wodnej z powietrza. Zaobserwowano liczne pęcherze i odspojenia oraz spękania miseczkowate i daszkowate warstw polichromii zarówno wtórnych jak i pierwotnych. Ołtarz jest przemalowany i przezłożony w technikach nieszlachetnych, co znacznie obniżyło jego wartość oraz zatraciło pierwotny, wysokiej klasy wygląd. Obrazy są silnie zabrudzone, pofałdowane, obluźowało się ich mocowanie na drewnianym podłożu, przez co podłoże płócienne pracuje nierównomiernie i powstają mikrouszkodzenia

polichromii. Obrazy są pokryte gęstą siatką spękań miseczkowatych i daszkowatych. Ponad to warstwa malarska utraciła przyczepność do podłoża i łuszczy się. Przedstawienia są nieczytelne przez silnie pociemnienie werniksu. Widnieją przemaalowania po formie nieumiejętnie wykonane, które obniżają wartości plastyczne i estetyczne dzieła. Zastosowanie w kolejnych renowacjach coraz gorszych jakościowo materiałów i technologii, doprowadziło do znacznego obniżenia wartości obiektów oraz zatracenia ich pierwotnego, dobrej klasy wyglądu. Wywiera to niekorzystny wpływ na estetykę całego wnętrza świątyni.

IV. Cel i zakres prac

Celem zadania jest zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie materialnego dziedzictwa kulturowego, jakim jest cenne dla regionu podkarpacia wyposażenie kościoła katolickiego p.w. ŚŚ. Kosmy i Damiana w Wujkiem. Realizacja celu możliwa jest poprzez kompleksową konserwację i restaurację pierwotnych zabytkowych substancji i udostępnienie cechującego się wartością historyczną i artystyczną ołtarza bocznego ze świątyni na cele publiczne.

Przedmiotem prac planowanych w 2024 roku jest konserwacja i restauracja ołtarza bocznego z kościoła parafialnego w Wujkiem. Mają one za zadanie przywrócenie pierwotnych barokowo - rokokowych wartości estetycznych i artystycznych, które zostały utracone w wyniku uprzednich remontów, prowadzonych w latach 70 - tych XX wieku. Zabiegi konserwatorskie mają za zadanie odsłonięcie pierwotnych dekoracji spod wtórnych nawarstwień, oczyszczenie, zahamowanie dalszych procesów degradacji, wzmocnienie i ustabilizowanie drewnianego i płóciennego podłoża oraz wszystkich warstw polichromii, złocen i srebrzeń. Natomiast zabiegi restauratorskie, obejmujące uzupełnianie ubytków i ewentualne rekonstrukcje, prowadzone z poszanowaniem dla oryginalnej materii, mają na celu przywrócenie ołtarzowi pierwotnych wartości: historycznej, artystycznej i estetycznej oraz ekspozycyjnej i użytkowej.

Zakres prac przy ołtarzu bocznym ŚŚ Kosmy i Damiana:

Drewniane elementy struktury, wystrój snycerski: usunięcie wtórnych warstw i elementów snycerskich, struktury i konstrukcji zdegradowanych działaniem owadów, dezynfekcja, dezynsekcja impregnacja, naprawy stolarskie, klejenie, uzupełnianie ubytków drewna, ewentualne flekowanie najbardziej zdegradowanych fragmentów. Rekonstrukcja detali wystroju snycerskiego i rzeźbiarskiego, uzupełnienie ubytków zaprawy, przygotowanie podłoży oraz uzupełnienie złocen i srebrzeń w technikach pierwotnych, zabezpieczenie powierzchni złotych i srebrzonych, zabezpieczenie oryginalnej warstwy malarskiej, uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej, zabezpieczenie końcowe polichromii, montaż elementów ołtarza i ambony In situ w świątyni.

Obrazy olejne na płótnie: demontaż obrazów z ołtarza, oddzielenie płótna od krosien/podłoży, oczyszczenie lica i odwrocica, reperacje lokalne, dublaż krajek, ewentualnie całego podobrazia, zabezpieczenie warstwy malarskiej, uzupełnienie ubytków zaprawy, montaż obrazu na nowych krosnach, uzupełnienie warstwy malarskiej zabezpieczenie polichromii, montaż obrazu w konstrukcji/zasuwie retabulum ołtarza In situ.

V. Program prac konserwatorskich i restauratorskich

Proponowany program prac powstał na podstawie informacji o obiekcie uzyskanych podczas wstępnych oględzin. Przedstawiony poniżej program może ulec zmianom w trakcie podjętych prac konserwatorskich, wynikającym z dokładniejszej analizy stanu zachowania obiektu oraz jego potrzeb technicznych i technologicznych, niezbędnych do przeprowadzenia kompleksowych prac przy substancjach zabytkowych.

1. Wykonanie wstępnej dokumentacji fotograficznej i opisowej ilustrującej stan zachowania obiektu przed przystąpieniem do prac konserwatorskich.
2. Demontaż obiektu, zabezpieczenie osłabionych elementów i transport do pracowni konserwatorskiej.

ELEMENTY STRUKTURY OLTARZA, WYSTRÓJ SNYCERSKI I RZEŹBIARSKI

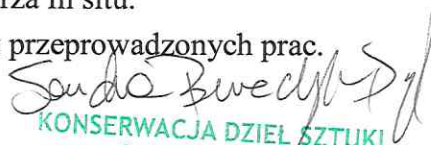
3. Usunięcie warstw wtórnych zapraw, podkładów pozłotniczych, polichromii i złocień metodami chemicznymi (pasty rozpuszczalnikowe, rozpuszczalniki organiczne, jonowe środki powierzchniowoczywne) wspomaganymi metodami mechanicznymi (skalpele, szpachelki, itp).
4. Usunięcie najbardziej zdegradowanych działaniem owadów elementów snycerskich i fragmentów struktury/konstrukcji.
5. Wykonanie dezynfekcji rozpuszczalnikowym 5-7 % roztworem preparatu biobójczego (np. Biotin R w acetonie)
6. Wykonanie dezynsekcji ciekłym preparatem biobójczym (np. Perxil, Xirein).
7. Impregnacja wzmacniająca strukturę drewna elementów uszkodzonych przez zerowanie owadów rozpuszczalnikowym roztworem światłotrwałej żywicy termoplastycznej (np. Paraloid B-72 w toluenie).
8. Naprawy stolarskie, prostowanie wypaczeń, klejenie pęknięć, uzupełnianie ubytków drewna przy użyciu kitów z żywicy epoksydowej z wypełniaczem (np. żywica araldite SV 427 z utwardzaczem HV 427 lub epidian 5 z utwardzaczem PAC, 1:1 z trocinami), jednoskładnikowego kleju poliuretanowego (np. Kleiberit 501), oraz polioctanu winylu (np. Vinavil NPC), w zależności od rodzaju ubytków i uszkodzeń. Ewentualne flekowanie najbardziej zdegradowanych fragmentów struktury i elementów konstrukcyjnych, przy użyciu wysezonowanego drewna tego samego gatunku.
9. Rekonstrukcja zdegradowanych działaniem owadów detali wystroju snycerskiego i rzeźbiarskiego w drewnie lipowym na podstawie pierwotnych elementów.
10. Uzupełnienie ubytków zaprawy elementów wystroju snycerskiego i rzeźbiarskiego z zastosowaniem kitu kredowo-klejowego. Opracowanie faktury kitów na mokro i sucho. Odtworzenie aplikacji w zaprawie.
11. Uzupełnienie ubytków zaprawy elementów struktury z zastosowaniem kitu kredowo-klejowego, ewentualnie akrylowego. Opracowanie faktury kitów na mokro i sucho.
12. W partiach złożonych i srebrzonych przygotowanie podłoży pod złocenia i srebrzenia w technikach pierwotnych na poler i mat, nakładanie mikstionów, pulmentów.

13. Uzupełnienie/rekonstrukcja złoczeń i srebrzeń złotem i srebrem płatkowym.
14. Zabezpieczenie powierzchni złoczonych i srebrzonych lakierem rozpuszczalnikowym przed utlenianiem i uszkodzeniami mechanicznymi.
15. Zabezpieczenie oryginalnej warstwy malarskiej struktury, wystroju snycerskiego i rzeźbiarskiego na czas dalszych prac, światłotrwałym werniksem retuszerskim.
16. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej metodą retuszu imitacyjnego w obrębie ubytków, ewentualnie scalanie powierzchni laserunkowym lawowaniem, z zastosowaniem farb wodnych (np. akwarele firmy Rembrandt i Karmański, akrylowe firmy Amsterdam) w podmalowaniu oraz żywicznych (restauratorskie farby ketonowe firmy Maimeri) w warstwie wykończeniowej, o wysokim współczynniku fotostabilności i odporności na UV. Do uzgodnienia komisyjnego z WUOZ w Krośnie.
17. Zabezpieczenie warstwy malarskiej światłotrwałym akrylowym werniksem końcowym (np. firmy Talens) metodą poprzez powlekanie.
18. Montaż elementów ołtarza i ambony In situ w świątyni.

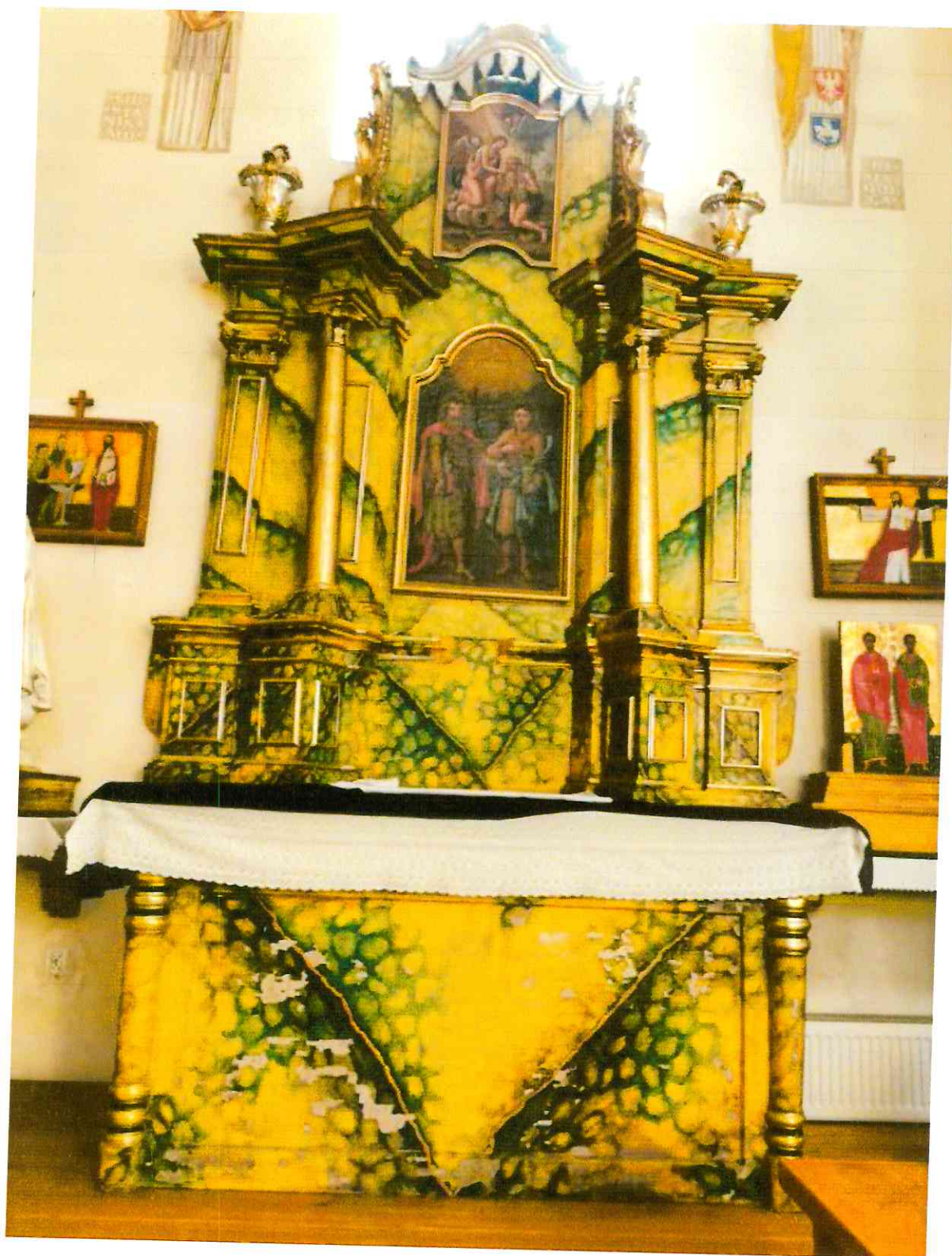
OBRAZY OLEJNE Z OŁTARZA BOCZNEGO

1. Demontaż obrazów z nastawy ołtarza.
2. Oddzielenie mechaniczne obrazów od krosien/podłoża.
3. Oczyszczenie lica z zabrudzeń powierzchniowych i wtórnych nawarstwień farb metodą chemiczną, dobraną na podstawie uprzednio wykonanych prób (np. mydła konserwatorskie, mieszaniny rozpuszczalników organicznych, itp).
4. Oczyszczenie odwrocia metodą mechaniczną z zastosowaniem sztyftów z włókna szklanego, skalpeli, itp
5. Reperacje lokalne, wklejanie łąt, szycie rozdarć i prostowanie płótna.
6. Dublaż krajek, ewentualny dublaż całej powierzchni obrazu na masę woskowo-żywiczną (np. Beva 371 HV) w zależności od stanu degradacji podobrazia.
7. Zabezpieczenie warstwy malarskiej przed zabrudzeniem na czas dalszych prac światłotrwałym werniksem retuszerskim.
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy kitem emulsyjnym w kolorystyce zgodnej z imprimaturą obrazu. Opracowanie faktury kitów na mokro.
9. Wykonanie nowych krosien, zabezpieczenie drewna przed działaniem owadów oleistym prepreparatem biobójczym Perxil metodą przez powlekanie.
10. Montaż obrazu na nowych krosnach.
11. Uzupełnienie warstwy malarskiej metodą retuszu imitacyjnego w obrębie ubytków, z zastosowaniem farb wodnych (akwarele firmy Rembrandt) w podmalowaniu oraz żywicznych (restauratorskie farby ketonowe firmy Maimeri) w warstwie wykończeniowej, o wysokim współczynniku fotostabilności i odporności na UV.
12. Zabezpieczenie warstwy malarskiej obrazu światłotrwałym akrylowym werniksem końcowym (np. firmy Talens) metodą poprzez powlekanie.
13. Montaż obrazów w konstrukcji/zasuwie nastawy górnej ołtarza In situ.

Sporządzenie powykonawczej dokumentacji konserwatorskiej z przeprowadzonych prac.

KONSERWACJA DZIEŁ SZTUKI
mgr Sandra Benedyk-Dyl
tel. 501 553 171
NIP 6871616121 REGON 180591501
s.benedyk@interia.pl

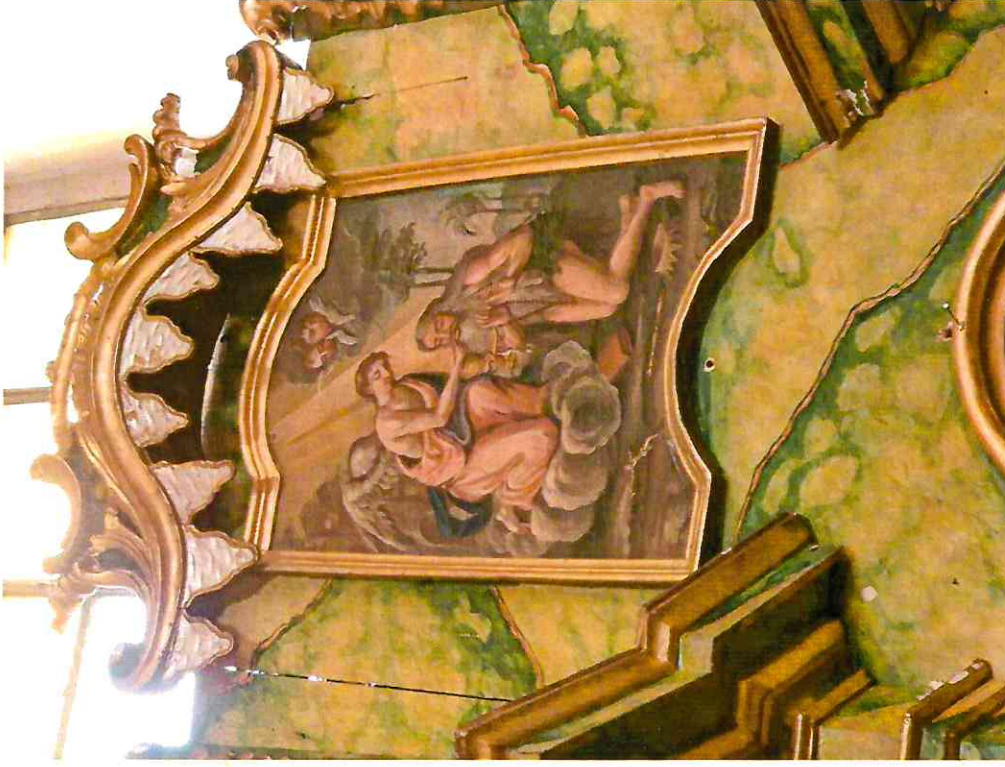
KATALOG FOTOGRAFII OBRAZUJĄCY STAN ZACHOWANIA

Fot. 1 Widok ogólny ołtarza bocznego ŚŚ Kosmy i Damiana z kościoła w Wujkiem. Ołtarz w całości przemalowany nieestetyczną polichromią w formie marmoryzacji i przezłożony złotą i srebrną farbą. Wtórne warstwy w nieszlachetnych technikach obniżają pierwotną wartość obiektu.

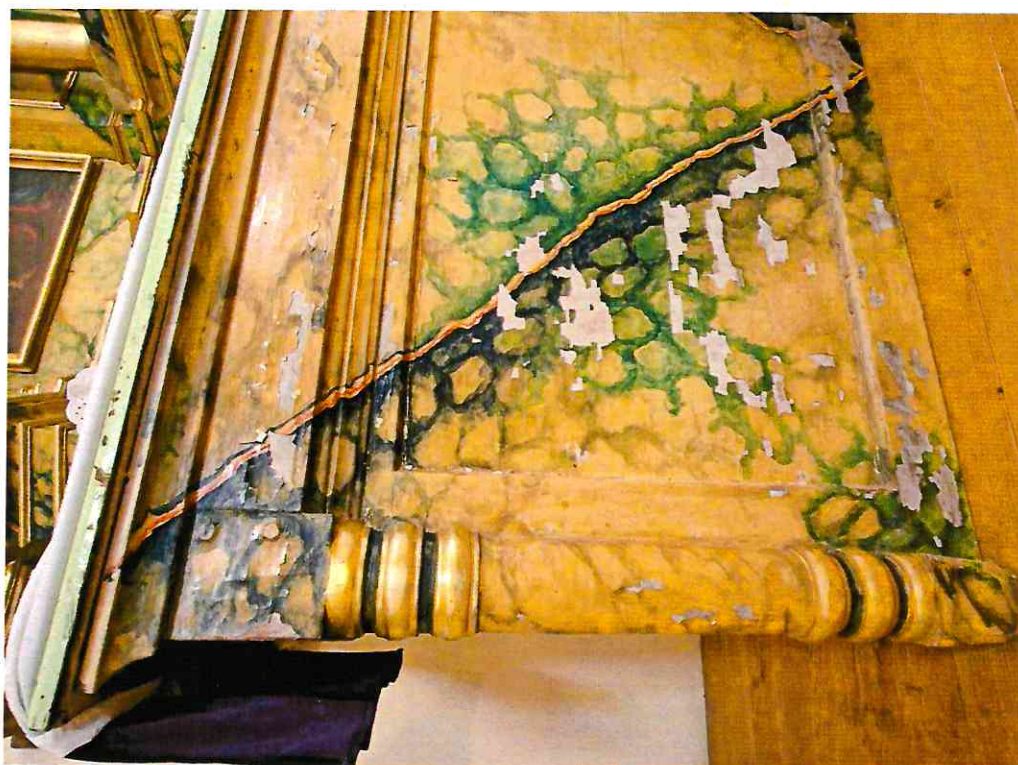
Fot.3 Obraz w nastawie z wizerunkiem ŚŚ Kosmy i Damiana. Zwraca uwagę silne zabrudzenie, liczne pęcherze i deformacje płótna.

Fot.4 Obraz ze Św. Onufrym w zwieńczeniu nastawy. Przemalowania po formie, pofałdowania płótna.

Fot.5 Podstawa i predella ołtarza przemalowane nieestetyczną marmoryzacją i pomalowane złotą farbą. Drewno detali zdegradowane przez owady w nim żerujące.

Fot.6 Antependium ołtarza głównego, lewe narożnik, złota farba skorodowana, powierzchnia zabrudzona. Zaprawa ma słabą przyczepność do drewna, łuszczy się, jest wiele pęcherzy.

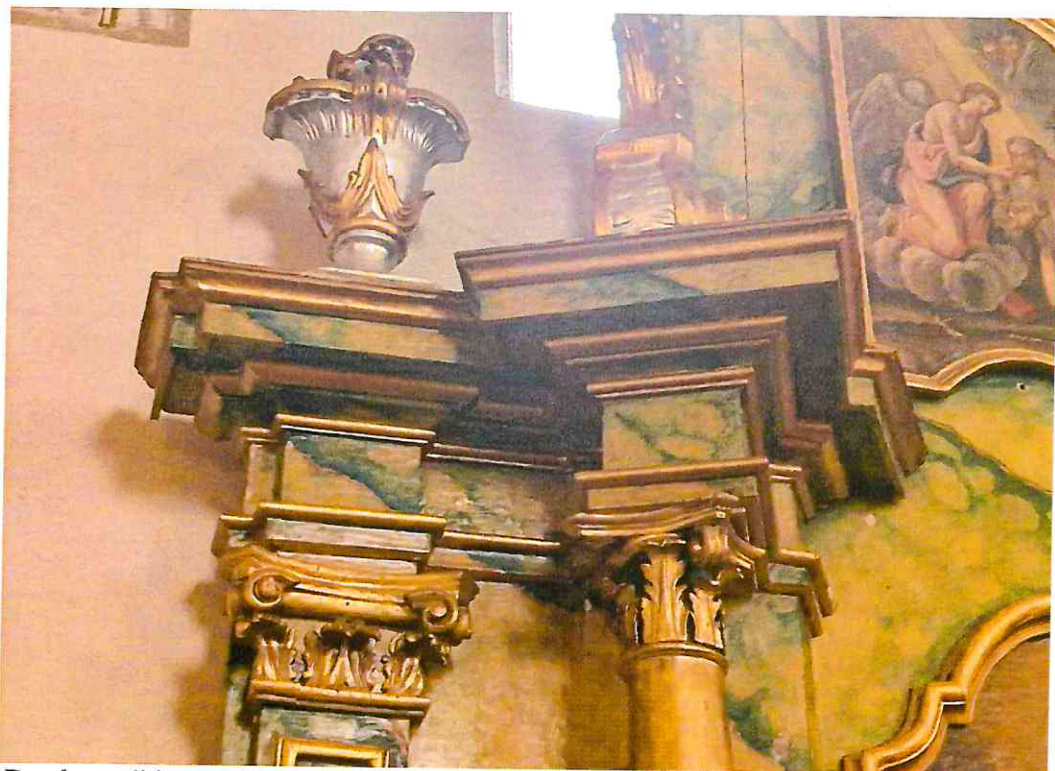
Fot.7 Kapitel jednej z kolumnienek. Wtórne przezłożenia i zaprawy mają słabą przyczepność do podłoża, łuszczą się i odpadają.

Fot.8 Detale spływu wolutowego i gzymsu mocno zaatakowane przez owady żerujące w drewnie. Farba złota skorodowana. Łączenia desek zdegradowane, liczne pęknięcia konstrukcyjne.

Fot.9 Predella. Wtórnie nieestetycznie wykonane polichromie szpecą i przekłamują pierwotny wygląd ołtarza.

Fot.10 Detale rzeźbiarskie górnej nastawy w bardzo złym stanie zachowania. Drewno zdegradowane przez owady, niewłaściwie wykonane polichromie i złączenia przekłamują pierwotny charakter dzieła.

Fot.11 Dolny fragment kolumny z widocznymi ubytkami i pęknięciem zaprawy. Zwraca uwagę zaawansowany atak makrobiologiczny drewna, żerowiska są aktywne.

Fot.12 Fragment narożnika predelli. Wtórne zaprawy mają bardzo słabą adhezję do podłoża, łuszczą się i odpadają odsłaniając spodnią kolorystykę ołtarza (czerwona).

Krosno, dnia 21 lutego 2024 roku

DECYZJA

Na podstawie art. 3 pkt. 6 i 7, art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. a, art. 7 pkt 1, art. 89 pkt 2, art. 92 ust. 6, art. 93 ust. 1 oraz art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j. t. Dz. U. z 2022 r., poz. 840), Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 roku w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 81) oraz Upoważnienia Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 01.10.2015 roku, a także art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku kodeks postępowania administracyjnego (j. t. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000), po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Kosmy i Damiana w Wujkiem o wydanie pozwolenia na przeprowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy ołtarzu bocznym pw. św. Kosmy i Damiana w kościele parafialnym w Wujkiem

pozwalam

Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Kosmy i Damiana w Wujkiem na przeprowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy ołtarzu bocznym pw. św. Kosmy i Damiana w kościele parafialnym w Wujkiem, w następującym zakresie:

- prace przy strukturze stolarsko-snycerskiej ołtarza: demontaż poszczególnych komponentów, oczyszczenie lica i odwrocia, usunięcie wtórnych nawarstwień oraz zdegradowanych partii drewna, zabiegi dezynfekcji, dezynsekcji oraz impregnacji drewna, naprawy stolarskie, prostowanie wypaczeń, klejenie pęknięć, flekowanie i kitowanie ubytków drewna, uzupełnienie ubytków zaprawy, pulmentów, złocien i srebrzeń oraz warstwy malarskiej wraz z rekonstrukcją tychże, werniksowanie końcowe oraz montaż *in situ*.
- prace przy obrazach: demontaż, oczyszczenie lica i odwrocia, usunięcie przemalowań, reperacje płócien, dublaż krawędzi lub ewentualny dublaż całych podobraz, werniksowanie pośrednie, uzupełnienie ubytków zaprawy, montaż obrazu na nowych krosnach, scalenie warstwy malarskiej i werniksowanie końcowe, montaż *in situ*.

Przy spełnieniu następujących warunków:

1. dokonania odbioru częściowego prac z udziałem przedstawiciela WUOZ Delegatury w Krośnie na etapie zakończonej konserwacji technicznej z przedstawieniem próby konserwacji estetycznej.
2. kierowania albo samodzielnego wykonywania wyżej wymienionych prac przez osobę spełniającą wymogi art. 37a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
3. przekazania przez Wnioskodawcę – najpóźniej 14 dni przed rozpoczęciem prac (w trakcie prac 14 dni przed dokonaniem zmiany) – do WUOZ Delegatury w Krośnie:
 - a. danych dotyczących osoby wymienionej w pkt 2 (imię, nazwisko, adres),
 - b. dokumentów potwierdzających spełnianie określonych wyżej wymagań,
 - c. oświadczenia o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo samodzielnego ich wykonywania.

Niespełnienie powyższych warunków będzie skutkowało nieważnością decyzji - pozwolenia oraz ewentualnym nałożeniem kary określonej w art. 107d ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Prace określone w niniejszym pozwoleniu wykonywane będą zgodnie z programem zawartym w opracowaniu pn. „Program prac konserwatorskich i restauratorskich ołtarza bocznego św. Kosmy i Damiana z kościoła p.w. św. Kosmy i Damiana w Wujkiem”, autorstwa konserwatora dzieł sztuki mgr Sandry Benedyk-Dyl, stanowiącym integralny załącznik do niniejszej decyzji.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Niniejsze pozwolenie jest ważne do 31 grudnia 2027 roku.

Inwestora zobowiązuje się do przestrzegania warunków zawartych w cytowanym wyżej rozporządzeniu MKiDN (§ 12 ust. 2 pkt 1-6):

1. zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac lub badań;
2. zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed rozpoczęciem tych czynności;

ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM

Wniosek z dnia 4.08.2023 r.
Ks. P. Bolek

Parafia Rzymskokatolicka
pw. św. Kosmy i Damiana w Wujkiem
Wujskie 57, 38-500 Sanok
tel. (13) 4622014

- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac albo badań;
- prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac albo badań oraz opracowania wyników tych badań, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań;
- opracowania sposobu postępowania z zabytkiem po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac albo badań i przekazania tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań;
- podjęcia innych działań, które zapobiegną uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku.

UZASADNIENIE

Ołtarz boczny pw. św. Kosmy i Damiana w kościele parafialnym w Wujkiem powstał niedługo po wybudowaniu świątyni w 1804 roku. Nastawa osadzona jest w duchu późnego baroku; pojawiają się w niej elementy ornamentacji cęgowej wywodzącej się ze stylistyki regencyjnej, poprzedzającej rokoko. Ten motyw estetyczny można interpretować jako zapóźnienie w stosunku do zjawisk kształtujących sztukę na początku XIX wieku. Ołtarz zdobią równocześnie obrazy olejne z przedstawieniami „Św. Onufrego” w zwieńczeniu oraz „Śś. Kosmy i Damiana” w retabulum. Obecny stan zachowania zabytku należy określić jako zły, co wymusza podjęcie działań o charakterze konserwatorskim. Struktura obiektu zaatakowana jest przez drewnojady, połączenia stolarskie są rozluźnione, występują spękania i szczeliny, ubytki snycerki i polichromii. Zauważalne są liczne pęcherze i odspojenia warstw technologicznych. Warstwy oryginalne są wtórnie przemalowane i przełożone; obrazy są zabrudzone i pofałdowane, o licach pokrytych siatką spękań. Ponadto warstwa malarska odspaja się i łuszczy. Celem zaplanowanych prac jest powstrzymanie postępującej degradacji oraz przywrócenie oryginalnej sprawności i estetyki zabytku. Przedłożony przez Inwestora Program prac... precyzuje planowane działania. Biorąc powyższe pod uwagę zdecydowano, jak na wstępie.

Przywołanie art. 3 pkt 6 i 7 ustawy o ochronie zabytków... definiuje rodzaj wykonywanych działań przy zabytku. Art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. a, art. 7 pkt 1 te same ustawy określa zakres przedmiotowy ochrony konserwatorskiej. Art. 36 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy powołano, gdyż pozwolenie dotyczy prac przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków decyzją B-327 z 16.02.2010 roku. Powołanie przepisów art. 89 pkt 2, art. 92 ust. 6, art. 93 ust. 1 te same ustawy znajduje podstawę w zakresie właściwości miejscowej, rzeczowej i instancyjnej Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do rozpoznania niniejszej sprawy, który uprawnienia swoje przekazał na podstawie Upoważnienia z 01.10.2015 roku. Przepis rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich... przytoczono, gdyż rozporządzenie to określa tryb i sposób wydawania pozwoleń, w tym szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek i pozwolenie na prowadzenie prac przy zabytku wpisanym do rejestru. Art. 104 kpa powołano, gdyż decyzja załatwia przedmiotową sprawę.

Niniejsze pozwolenie nie zwalnia inwestora z obowiązku uzyskania przewidzianych przepisami prawa innych uzgodnień i pozwoleń.

Od niniejszej decyzji przysługuje Stronom – na podstawie art. 127 § 1 i art. 129 § 1 i 2 Kpa – za pośrednictwem WUOZ Delegatury w Krośnie – odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Zgodnie z art. 127a § 1 kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania Strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Zgodnie z art. 127a § 2 z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Załącznik:

„Program prac konserwatorskich i restauratorskich ołtarza bocznego św. Kosmy i Damiana z kościoła p.w. św. Kosmy i Damiana w Wujkiem”, oprac. S. Benedyk-Dyl, Bytkowice, 2023.

Upoważnienia
Pracownika
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Łukasz Dzik
KIEROWNIK DELEGATURY W KROŚNIE

Otrzymuje:

- Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Kosmy i Damiana w Wujkiem, Wujskie 57, 38-500 Sanok.

Do wiadomości:

- Kuria Metropolitalna w Przemyślu, Pl. Katedralny 4a, 37-700 Przemyśl.
- A/a x 2 – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu, Delegatura w Krośnie, ul. Bieszczadzka 1c, 38-400 Krosno.